

Sosiaaliturvakomitean työn jatkamisen vaihtoehdot virkamiesvalmistelun näkökulmasta

Osastopäällikkö Liisa Siika-aho, sosiaaliturva- ja vakuutusosasto,
sosiaali- ja terveysministeriö

23.5.2023

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Sosiaaliturvakomitean välimietintö

- [Linkki julkaisuun](#)
- Välimietintö oli avoimella lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi - verkkopalvelussa 24.3. – 23.5.2023
- 30 ehdotusta selvitys-, lainvalmistelu- ja kehittämishankkeiksi
- Esitys syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämisestä ja yhdistämisestä ansioturva huomioiden
- Osaa komitean ehdotuksista on mahdollista viedä eteenpäin tulevalla hallituskaudella
- Välimietintö sisältää myös komitean linjauksia työnsä jatkolle 2. kaudella

Nostoja komitean ehdotuksista (1/2)

- Laaditaan **sosiaaliturvan digitalisaation strategia** sähköisen asioinnin, viranomaisten välisen tietojenvaihdon ja kansallisen tietopohjan kehittämiseksi
- Perustetaan työryhmä **lapsilisän uudistamiseksi**
- Käynnistetään **lastenhoidon tukien järjestelmän uudistus**
- Selvitetään **työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita** tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut
- Kehitetään eniten tukea tarvitseville **vastuutyöntekijä-mallia**

Nostoja komitean ehdotuksista (2/2)

- **Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvien etuuksien kehittäminen**
 - Selvitetään työkyvyttömyyden käsitteiden eroja eri etuuksissa, poistetaan mahdolliset epätarkoituksenmukaiset erot ja arvioidaan mahdollisuudet erilliseen osatyökyvyn/osatyökyvyttömyyden käsitteeseen eri etuuksissa
 - Yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviä toimeentuloa turvaavia etuuksia mahdollisuuksien mukaan. Varmistetaan, että lainsäädäntö tukee työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä
 - Huomioiden palvelujen saatavuus ja saavutettavuus, arvioidaan mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja velvoitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin
- Työ- ja toimintakyvyn tukemista, seuranta ja arviointia sekä **työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja vahvistetaan** terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia uudistettaessa

Komitean esitys perusturvaetuuksien yhtenäistämisestä ansioturva huomioiden (1/3)

- Komitea kannattaa yhden perusturvaetuuden selvittämistä sosiaaliturvauudistuksen seuraavana vaiheena.
 - Yksi perusturvaetus olisi syyperusteinen etuus.
 - Perusturvaetuuden myöntämisen ehdot ja perusteet olisivat erilaiset riippuen elämäntilanteesta.
 - Yhteen perusturvaetuuteen esitetään vaiheittaista siirtymistä.
- Komitea esittää tulevalle hallitukselle syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden.
- Komitea esittää, että toimeenpanoa yksinkertaistetaan edistämällä etuuksien asiakaslähtöistä hakemisprosessia, joka ottaa huomioon myös rinnakkaisten etuuksien ja tukien hakemisen.

Komitean esitys perusturvaetuuksien yhtenäistämisestä ansioturva huomioiden (2/3)

Yhtenäistämisellä olisi mm. taloudellisia vaikutuksia, työllisyysvaikutuksia sekä toimeentulo- ja hyvinvointivaikutuksia.

Eri vaihtoehtojen selvittäminen ja arviointi vaativat mittavaa valmistelutyötä ja riittävät virkavalmisteluresurssit.

Yhtenäistäminen koskisi seuraavia etuuksia:

- työmarkkinatuki, peruspäiväraha, ansiopäiväraha
- sairauspäiväraha
- Kelan kuntoutusraha
- vanhempainpäivärahat

Komitean esitys perusturvaetuuksien yhtenäistämisestä ansioturva huomioiden (3/3)

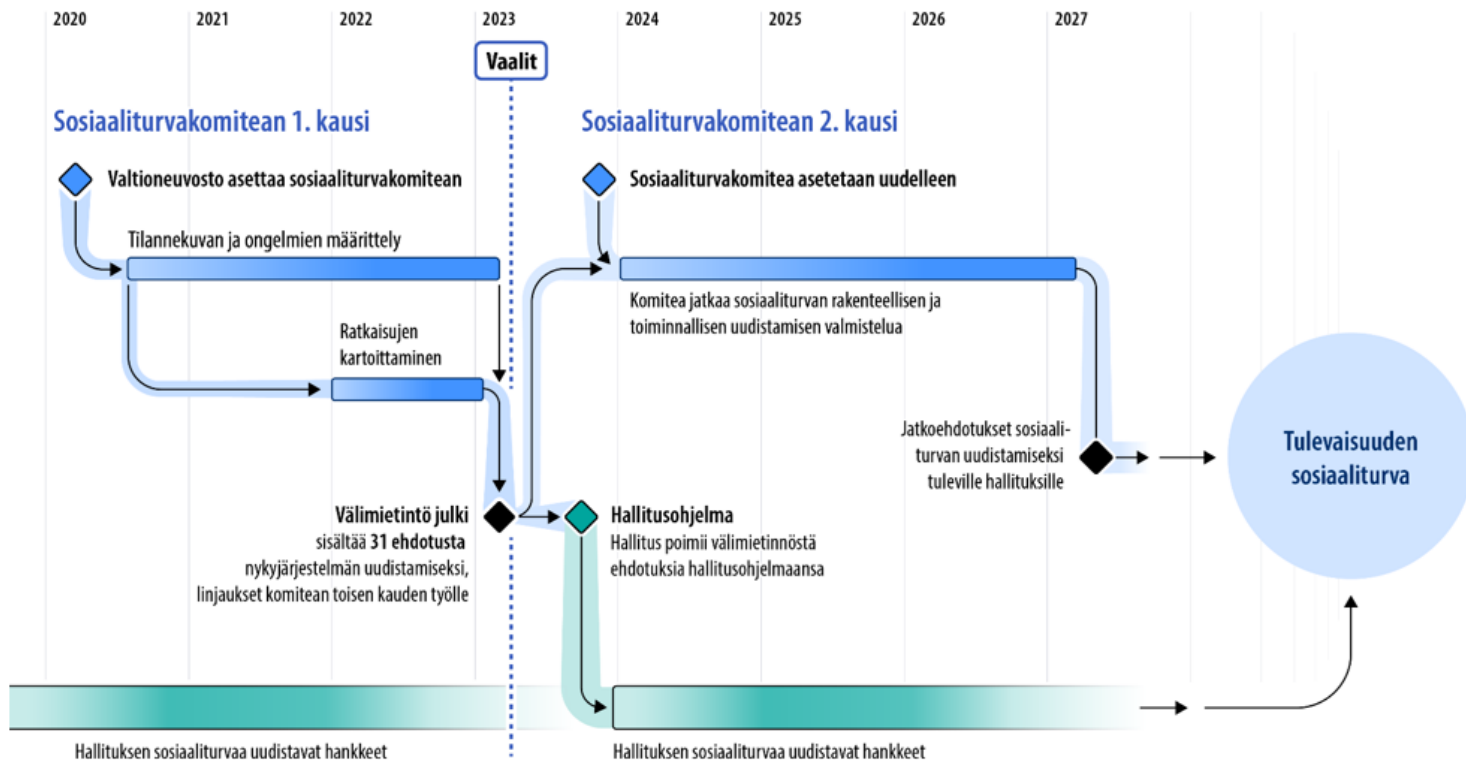
Yhtenäistämisen vaikutuksia voitaisiin arvioida seuraavien ehtojen osalta:

- hakuajat
- maksupäivät ja -ajat
- omavastuu aika
- lapsikorotus
- ikään liittyvät ehdot
- taso
- korotusosa, kulukorvaus/ylläpitokorvaus
- perheenjäsenen vaikutus
- yhteensovitus ansiotyöhön ja -tuloihin (palkkatulot ja yrittäjätulot)
- enimmäiskesto

Ehdotuksia komitean 2. kauden työn sisällöiksi

- Etuuksien yhdistelmät (erit. työttömyysturva, yleinen asumistuki, toimeentulotuki)
- Etuuksien yksilökohtaisuus ja perhe- ja ruokakuntakohtaisuus, elatusvelvollisuudet ja elatusolettamat
- Perusturvaetuuksien tason riittävyys ja suhde toimeentulotukeen
- Toimeentulotuen tarkoitus, toimeenpano ja asema sosiaaliturvajärjestelmässä
- Asumistukien tarkoitus ja kohdentuminen
- Etuuksien ja palvelujen vastaavuus ihmisten elämäntilanteisiin, työ- ja toimintakykyyn ja etuus- ja palvelutarpeisiin
- Etuuksien syyperusteisuus ja velvoittavuus sosiaaliturvajärjestelmän periaatteina
- Etuus- ja palvelujärjestelmän kokonaisvaikuttavuus

Sosiaaliturvauudistuksen eteneminen

Kiitos!

@sosiaaliturva #sosiaaliturvauudistus #sosiaaliturva
stm.fi/sosiaaliturvauudistus